

شماره ثبت: ۷۱۰

بهمن‌ماه ۱۴۰۰

دوره یازدهم – سال دوم

شماره مسلسل: ۱۸۰۲۴

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های

تاریخی – فرهنگی – مصوب ۱۳۹۸»

معاونت پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی

دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش



کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۱۸۰۲۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی - فرهنگی - مصوب ۱۳۹۸»

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)
تهیه و تدوین کنندگان: سعید شفیعا، شهاب طلایی شکری
ناظران علمی: موسی بیات، کمیل قیدرلو
اظهارنظر کننده: امین پژمان
ویراستار تخصصی: _____
ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. میراث فرهنگی
۲. حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی - فرهنگی
۳. بافت‌های تاریخی - فرهنگی
۴. فهرست آثار ملی



تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۱/۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۳	بررسی کارشناسی لایحه
۱۳	نتیجه گیری و پیشنهادات



اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های
تاریخی-فرهنگی - مصوب ۱۳۹۸»

مقدمه

طبق بند «ط» ماده (۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۵، حفاظت از میراث فرهنگی جزء آن دسته از اموری است که تحقق آن موجب اقتدار و حاکمیت کشور می‌شود، بنابراین از آن به امور حاکمیتی یاد شده است. قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی - فرهنگی اقدامی مؤثر و هدفمند در جهت تعریف و تبیین حفاظت، مرمت، احیا، صیانت و حمایت از بافت‌های تاریخی-فرهنگی است و با تأکید بر حریم بنا، محدوده بافت و توجه به کاربری‌های متناسب، بسترهای لازم برای حفاظت از میراث فرهنگی را فراهم ساخته است.

«قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۰۹» که قانون محوری این حوزه محسوب می‌شود، در مورد ثبت آثار ملی غیرمنقول ۶ ماده ارائه کرده است که در ماده (۵) آن، مالکیت خصوصی و تصرف مالک به آثار ملی محترم شمرده شده است. اما اقدام‌های مقابله‌جویانه مالک در قبال عملیات حفاظتی دولت در اثر ثبتی طبق این قانون ممنوع شده است. از آن جهت که ثبت اموال تاریخی-فرهنگی در فهرست‌های تعریف شده میراثی، می‌تواند موجب

آسیب‌های فردی به مالکان خصوصی شود^۱ و در پی آن اقدام‌های مالکان آنها برای خروج اموال از ثبت به دیوان عدالت اداری مربوط است^۲، لزوم تقویت قوانین حامی و پشتیبان مالکان و متصرفان بافت‌های تاریخی-فرهنگی محسوس است. در این راستا هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۵/۳ اقدام به تصویب آیین‌نامه حمایت از مالکان، متصرفان قانونی و بهره‌برداران خصوصی و غیردولتی آثار غیرمنقول و بافت‌های تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی و تاریخی-فرهنگی و باارزش نمود که هر چند از نظر ارزشمندی محتوا و نکات مورد توجه دارای جایگاه ویژه‌ای است، اما از نظر قدرت اثربخشی و منزلت قانونی، نازل‌تر از قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی است و امکان معطل ماندن یا ملغی شدن آن وجود دارد.

لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی که در این گزارش بررسی می‌شود، بر مبنای مضمون این آیین‌نامه تدوین شده است و نکات مطلوبی را در مورد مالکان و متصرفان خصوصی اموال ثبت شده در فهرست آثار ملی ارائه نموده است، لکن برای تصویب نیازمند رفع ایرادها و ابهام‌های قانونی است. گزارش حاضر بر مبنای بررسی و ارزیابی «لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی» تدوین شده است و با ارائه پیشنهادهای اصلاحی جهت رفع ایرادهای محتوایی و ظاهری لایحه اقدام کرده است.

۱. مبتنی بر نامه شماره ۹۲/ف/۶۸۰ مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان در مورد ایرادهای وارد به قانون راجع به حفظ آثار ملی در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۷.

۲. رجوع کنید به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان آسیب‌شناسی جایگاه دیوان عدالت اداری در خروج آثار تاریخی و فرهنگی از فهرست آثار ملی ثبت شده و شماره مسلسل ۱۷۸۲۷ که در تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۹ منتشر شد.



بررسی کارشناسی لایحه

عنوان طرح

لایحه مورد بررسی دارای عنوان «اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی» است. با توجه به اینکه لایحه موجب تغییر در مواد متعدد قانونی می‌شود، لازم است تا عنوان آن به «اصلاح موادی از قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲)» تغییر نماید.

مقدمه توجیهی

در مقدمه توجیهی لایحه آمده است که، از آن جهت که حفاظت از میراث فرهنگی امری ضروری است و مقابله با تخریب آن و حمایت از مالکان، متصرفان قانونی و بهره‌برداران خصوصی آثار و بافت‌های تاریخی- فرهنگی دارای اهمیت است، لایحه اصلاح قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی تدوین شده است. مقدمه توجیهی نقش، اهمیت و ضرورت لایحه را تشریح می‌کند. لایحه مورد بحث در این بخش نتوانسته آنگونه که باید، ضرورت تدوین لایحه را تشریح کند و با توجه به حجم لایحه، مقدمه توجیهی متناسبی ارائه ننموده است.

متن ماده واحد

قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی- فرهنگی مصوب ۱۳۹۸ به شرح زیر اصلاح می‌شود: «. بنابراین اجزای این ماده واحد، اصلاحات مواد قانونی را شرح خواهد داد.

بررسی

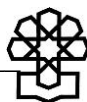
بررسی محتوای لایحه نشان می‌دهد که اجزای لایحه به موضوعات مختلفی مثل مشوق‌های مالی، مشوق‌های غیرمالی، نحوه تخصیص منابع مالی و نحوه استفاده از اعتبارات، تسهیلات و قوانین قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری مصوب ۱۳۸۹ در قالب یک ماده‌واحدہ پرداخته است. درحالی که طبق ماده (۱۳۸) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی «نمایندگان مجلس و دولت نمی‌توانند یک طرح یا لایحه قانونی را که بیش از یک موضوع دارد به‌عنوان ماده‌واحدہ پیشنهاد و تقاضای تصویب نمایند. در صورتی که طرح یا لایحه مشتمل بر بیش از یک موضوع باشد، باید مواد و تبصره‌ها جزء به جزء طرح و مورد شور قرار گیرد. هیئت رئیسه موظف است قبل از اعلام وصول طرح‌ها و لوایح مفاد این ماده را رعایت نماید. لایحه بودجه سالیانه کل کشور و متمم آن از این قاعده مستثناست.» بنابراین لایحه حاضر با ماده (۱۳۸) آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت دارد.

متن جزء «۱» ماده‌واحدہ

متون زیر به‌عنوان بندهای «ذ» و «ر» به ماده (۱) الحاق می‌شود.

بررسی

متن این جزء باید به این شرح تغییر کند: «دو بند به‌عنوان بند «ذ» و «ر» به ماده (۱) قانون به‌شرح ذیل الحاق می‌شود.»



متن بند «ذ» جزء «۱»

مالک آثار غیرمنقول تاریخی-فرهنگی : شخصی که مالک یک اثر غیرمنقول تاریخی-فرهنگی به موجب سند رسمی مالکیت است.

بررسی

به نظر می‌رسد این مورد نیازمند به تعریف نباشد و مقید شدن به سند رسمی موجب اشکالات حقوقی است.

متن بند «ر» جزء «۱» (بدون بررسی است)

متصرف قانونی آثار غیرمنقول تاریخی-فرهنگی: شخصی که به نحوی از انحاء قانونی، تصرف و استفاده مالکانه نسبت به عین، منفعت یا سایر حقوق نسبت به یک اثر غیرمنقول تاریخی-فرهنگی داشته باشد».

متن جزء «۲» ماده واحد

متن زیر به عنوان بند «پ» به ماده (۲) الحاق می‌شود.

بررسی

متن این جزء باید به این شرح تغییر کند : «یک بند به عنوان بند «پ» به ماده (۲) به شرح ذیل الحاق می‌شود».

متن بند «پ» جزء «۲»

حمایت‌های زیر برای مالکان و متصرفان قانونی خصوصی آثار غیرمنقول و بافت‌های تاریخی - فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی تاریخی، فرهنگی و با ارزش کشور اعمال می‌گردد:

بررسی

این بند به حمایت‌های جدیدی اشاره دارد که مقرر است در فهرست‌های مشخصی ثبت شده باشد. در این بخش دو فهرست مطرح شده است که شامل فهرست آثار ملی تاریخی، فرهنگی و با ارزش عنوان شده است. در حالی که فهرست‌های موجود در کشور شامل فهرست آثار ملی^۱ و همچنین آثار واجد ارزش تاریخی - فرهنگی^۲ است. بنابراین متن این بند باید به این شکل تغییر کند:

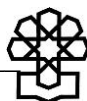
«حمایت‌های زیر برای مالکان، متصرفان قانونی خصوصی آثار غیر منقول و بافت‌های تاریخی - فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی و آثار واجد ارزش تاریخی - فرهنگی مشور اعمال می‌گردد».

متن جزء «۱» بند «پ» جزء «۲»

اعمال نرخ صفر مالیاتی نسبت به درآمد حاصل از فروش بلیط جهت بازدید اماکن تاریخی - فرهنگی.

۱. طبق قانون راجع به ثبت آثار ملی مصوب ۱۳۰۹.

۲. طبق دستورالعمل تعیین آثار واجد ارزش تاریخی - فرهنگی مصوب ۱۳۹۸/۹/۴.



بررسی

با توجه به اینکه اعمال نرخ صفر مالیاتی مورد بحث، مغایر با بند «الف» ماده (۶) قانون برنامه ششم توسعه است، لازم است تا دوسوم آرای نمایندگان مجلس شورای اسلامی را کسب کند. همچنین این حکم با بند «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ مبنی بر اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی در تعارض است.

متن تبصره جزء «۱» بند «پ» جزء «۲»:

تبصره: آثار دارای کاربری‌های تجاری، تولیدی و صنعتی، مشمول معافیت‌های این بند نمی‌باشند.

بررسی

این تبصره، آثار دارای کاربری‌های تجاری، تولیدی، صنعتی را از شمول این معافیت مستثنا کرده است. اثر تاریخی-فرهنگی ثبت شده‌ای که توسط مالک یا متصرف آن به درستی شکلی از جاذبه گردشگری را به دست آورده باشد و موجب جلب گردشگران و بازدیدکنندگان شود، باید مورد حمایت قرار گیرند. زیرا فعالیت به کارگیری مواد خام (بناهای تاریخی-فرهنگی) به محصول (جاذبه) دارای ارزش است و به حمایت نیاز دارد. این فعالیت در راستای توسعه تأسیسات گردشگری است و همگام با سند راهبردی توسعه گردشگری مصوب ۱۳۹۹ است. بنابراین تبصره جزء «۱» از بند «پ» دارای ابهام است و پیشنهاد می‌شود به صورت زیر اصلاح شود:

۱. این سند به استناد بند «الف» ماده (۱۰۰) قانون برنامه ششم توسعه تدوین و ابلاغ شده است.

«آثار دارای کاربری‌های غیرموضوع گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی از شمول این معافیت مستثنا هستند».

متن جزء «۲» بند «پ» جزء «۲»

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است برای اعطای تسهیلات کم‌بهره به مالکان و متصرفان قانونی و بهره‌برداران خصوصی آثار و بافت‌های تاریخی- فرهنگی به‌منظور تعمیر، مرمت، احیا و بهره‌برداری آنها، بودجه و تسهیلات لازم را با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور پیش‌بینی نماید.

بررسی

در این متن به‌جای واژه «وزارت»، باید واژه «وزیر» قرار گیرد. زیرا وزیر مقامی است که درباره این فعل دارای مسئولیت است و عنوان شدن وزارت، اشتباه ادبی به حساب می‌آید. همچنین میزان و نحوه تسهیلات لازم داری ابهام است و نیازمند آیین‌نامه اجرایی است.

متن جزء «۳» بند «پ» جزء «۲»

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مجاز است جهت حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه میراث فرهنگی و طبیعی، املاک در اختیار از جمله فضاهای مناسب در آثار تاریخی را به‌صورت کوتاه‌مدت در اختیار این تشکل‌ها، قرار دهد. آیین‌نامه



اجرائی این بند ظرف سه ماه توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تصویب و ابلاغ می‌شود.

بررسی

از آن جهت که این جزء در مورد حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد فعال و مرتبط با وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، تدوین شده است، لازم است تا هر سه حوزه گردشگری، میراث فرهنگی-طبیعی و همچنین صنایع دستی را شامل شود و دلیل ندارد که صرفاً به میراث فرهنگی و طبیعی مختص شود. بنابراین متن اصلاح شده به شرح زیر پیشنهاد می‌شود:

«وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مجاز است جهت حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه میراث فرهنگی و طبیعی، گردشگری و صنایع دستی، املاک در اختیار از جمله فضاهای مناسب در آثار تاریخی را به صورت کوتاه‌مدت در اختیار این تشکل‌ها، قرار دهد. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید».

متن جزء «۴» بند «پ» جزء «۲»

هرگونه بهره‌برداری تبلیغی و تجاری از تصویر، فیلم یا نماد بناهای تاریخی ثبت شده بدون رضایت مالک یا قائم‌مقام قانونی وی ممنوع است. اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت استفاده از آنها با رضایت مالک یا قائم‌مقام قانونی وی باید به طور سالیانه به همان اثر، کمک مالی نمایند. چگونگی و میزان این کمک در آیین‌نامه مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ظرف سه ماه تعیین و ابلاغ می‌شود.

بررسی

از نظر حقوقی این متن دارای ابهام است. با توجه به عدم تعیین مرجع تصویب در تنظیم آیین‌نامه لازم است تا برای رفع ابهام با عبارت «پس از تصویب هیئت وزیران» تکمیل شود. همچنین بهتر بود به جای «وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی» به عنوان مسئول تصویب، «وزیر میراث فرهنگ، گردشگری و صنایع دستی» قرار می‌گرفت.

از نظر فنی به نظر می‌رسد این جزء دارای اشکال است. این جزء در مورد هرگونه بهره‌برداری تبلیغاتی، تجاری از تصاویر، فیلم‌ها یا نماد بناهای تاریخی ثبت شده بدون رضایت مالک یا قائم‌مقام آن، ممنوعیت وضع کرده است. در حالی که کمک‌های مالی به اثر مورد استفاده قرار گرفته را به‌طور سالیانه تعریف کرده است و میزان این کمک‌ها را منوط به آیین‌نامه‌های آینده وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نموده است. با توجه به اینکه مورد بحث اموال و دارایی‌های ثبت شده در فهرست متعلق به مالکین یا متصرفین خصوصی است، سازوکار و چگونگی انجام توافق در مورد نحوه استفاده و ارائه کمک نیز امری خصوصی است. به واسطه اینکه بخشی از جنبه معنوی اموال تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی یا واجد ارزش تاریخی-فرهنگی، متعلق به جامعه و نسل‌های آینده است، قانون می‌تواند در مورد حفظ اصل اثر



و عدم تزلزل در بنیان اثر تعیین حکم کند.^۱ بنابراین جزء «۴» از بند «پ» ماده (۲) به نظر غیرضروری است و لزومی به الحاق آن وجود ندارد.

متن جزء «۵» بند «پ» جزء «۲» (بدون بررسی است)

سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است منابع لازم برای اجرای این قانون را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.

بررسی جزء «۲» تا «۵» ماده (۲)

جزء «۲» تا «۵» ماده (۲) دارای فعل است، بنابراین به جهت وحدت در سبک و سیاق لازم است تا جزء «۱» این ماده نیز از این رویه پیروی کند و به فعل ختم شود. لذا متن حاضر با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری با موضوع «استحکام در ادبیات و اصطلاحات حقوقی» مغایرت دارد.

متن جزء «۳» ماده واحده

ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود: در صورتی که بناها و مستحدثات در حریم بناها و بافت‌های تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی تاریخی، فرهنگی و باارزش کشور، با محدودیت‌های قانونی از جمله در ساخت و ساز روبه‌رو شده باشند، با تأیید وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌توانند از اعتبارات، تسهیلات، و امتیازات

۱. که در این باره فصل نهم از کتاب وینچم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵ و الحاقیه‌های آن در این باره احکام مشخصی ارائه نموده است.

موضوع قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری مصوب ۱۳۸۹ برخوردار گردند.

بررسی

در این اصلاحیه عنوان فهرست‌ها به اشتباه فهرست آثار ملی، تاریخی، فرهنگی و باارزش عنوان شده است که باید به صورت فهرست آثار ملی و فهرست آثار واجد ارزش تاریخی - فرهنگی، تغییر نماید. همچنین آمده است «با محدودیت‌های قانونی از جمله در ساخت و ساز»، درحالی که این متن و موضوعات مربوطه مبهم است. یا لازم است محدودیت‌ها به طور کامل مشخص شود یا محدودیت‌های قانونی مد نظر از طریق ارجاع به قانون یا قوانینی خاص، شفاف شود.

اصطلاح «**روبه‌رو شده باشند**» از ضعف ادبیات تقنین برخوردار است و لازم است تا به اصطلاح دیگری مثل «**مواجه شده باشند**» تغییر پیدا کند.

از آن جهت که این اصلاحیه نیازمند تفسیر و توضیح عملیاتی بیشتر است و اکتفا به این ماده به تنهایی کفایت نمی‌کند، لازم است تا در انتهای آن این متن اضافه شود:

«آیین‌نامه اجرایی این ماده باید حداکثر ظرف سه ماه با همکاری وزارت راه و شهرسازی، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران برسد.»



نتیجه‌گیری و پیشنهادات

لایحه مورد بررسی، کاربردی و بااهمیت در حوزه حفاظت میراث فرهنگی ارزیابی می‌شود و لازم است تا با توجه به ماده (۱۳۸) و (۱۸۱) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، بند «الف» ماده (۶) قانون برنامه ششم توسعه مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۲۹، بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری ۱۳۹۸/۷/۶، اصول نگارش، لایحه قانونی به شرح ذیل اصلاح شود:

عنوان لایحه: اصلاح موادی از قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲)

مقدمه توجیهی

نظر به ضرورت حفاظت هدفمند و بهینه از میراث فرهنگی کشور و مقابله با تخریب آن، توجه و حمایت از مالکان، متصرفان قانونی و بهره‌برداران خصوصی آثار تاریخی-فرهنگی یکی از روش‌های حفاظت از میراث فرهنگی است که موجب کاهش هزینه‌های عمومی و حمایت‌های قابل اتکا و بلندمدت مردمی از آثار تاریخی-فرهنگی است و از آن جهت که قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۰۹ تدوین فهرست آثار ملی را تعیین تکلیف کرده است، قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲ و قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۴ و قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی مصوب ۱۳۹۸ تدوین فهرست آثار ملی و واجد ارزش را بر هده وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی قرار داده است. اما پیامد ثبت آثار در فهرست‌های ذی‌ربط می‌تواند موجب ضرر و زیان یا مسائلی برای مالکان، بهره‌برداران یا

متصرفان این اموال گردد. بنابراین لزوم تدوین مواد قانونی حمایتی از این گروه ذی‌نفع در ارتباط با آثار تاریخی-فرهنگی دارای ضرورت است که لایحه زیر جهت طی تشریفات قانونی در این موضوع تقدیم می‌شود:

ماده (۱) - دو بند به‌عنوان بند «ذ» و «ر» به ماده (۱) قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲) الحاق می‌شود:

بند «ذ» - مالک آثار غیرمنقول تاریخی-فرهنگی: شخصی که به‌نحوی از انحصار قانونی نسبت به عین یا اصل اثر غیرمنقول تاریخی-فرهنگی دارای حق مالکیت است.
بند «ر» - متصرف قانونی آثار غیرمنقول تاریخی-فرهنگی: شخصی که به‌نحوی از انحصار قانونی، تصرف و استفاده مالکانه نسبت به عین یا سایر حقوق نسبت به عین، منفعت یا سایر حقوق نسبت به یک اثر غیرمنقول تاریخی-فرهنگی داشته باشد.

ماده (۲) - یک بند به‌عنوان بند «پ» به ماده (۲) قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲) الحاق می‌شود:

بند «پ»: حمایت‌های زیر برای مالکان، متصرفان قانونی خصوصی آثار غیرمنقول و بافت‌های تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی و آثار واجد ارزش تاریخی-فرهنگی مشور اعمال می‌شود:

۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است نسبت به درآمدهای حاصل از فروش بلیت جهت بازدید از اماکن تاریخی-فرهنگی نرخ صفر مالیاتی را اعمال نمایند.
تبصره - آثار دارای کاربری‌های غیر موضوع گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی از شمول این معافیت مستثنا هستند.



۲. وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است برای اعطای تسهیلات کم‌بهره به مالکان و متصرفان قانونی و بهره‌برداران خصوصی آثار و بافت‌های تاریخی-فرهنگی به‌منظور تعمیر، مرمت، احیا و بهره‌برداری آنها، بودجه و تسهیلات لازم را با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور پیش‌بینی نماید. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۳. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مجاز است جهت حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه میراث فرهنگی و طبیعی، گردشگری و صنایع دستی، املاک در اختیار از جمله فضاهای مناسب در آثار تاریخی را به‌صورت کوتاه‌مدت در اختیار در اختیار این تشکل‌ها، قرار دهد. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۴. هر گونه بهره‌برداری تبلیغی و تجاری از تصویر، فیلم یا نماد بناهای تاریخی ثبت شده بدون رضایت مالک یا قائم‌مقام قانونی وی ممنوع است.

۵. سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است منابع لازم برای اجرای این قانون را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.

ماده (۳) - ماده (۸) قانون حمایت از مرمت و احیای بافت‌های تاریخی-فرهنگی (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲) به‌شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده (۸) - در صورتی که بناها و مستحدثات در حریم بناها و بافت‌های تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست آثار واجد ارزش تاریخی - فرهنگی کشور، با

محدودیت‌های قانونی «الزام به همکاری با دولت در اجرای عملیات حفاظت و مرمت اثر»، «ممنوعیت تخریب یا ساخت و ساز»، «محدودیت در تعمیر، بازسازی و توسعه اثر یا تزیینات آن»، «ممنوعیت تغییر کاربری اثر»، «محدودیت در فروش اثر»، «ممنوعیت تصرف، تملک و معامله مصالح و مواد متعلق به بنای ثبت شده» مواجه شده باشند، با تأیید وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌توانند از اعتبارات، تسهیلات و امتیازات موضوع قانون حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری مصوب ۱۳۸۹ برخوردار گردند. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه با همکاری وزارت راه و شهرسازی، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیئت وزیران برسد.

